

ARUANNE

Euroopa Teadusnõukogu Rakendusameti eelarveaasta 2014 raamatupidamise aastaaruande kohta koos ameti vastusega

(2015/C 409/28)

SISSEJUHATUS

1. Brüsselis asuv Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (edaspidi „amet“) asutati komisjoni otsusega 2008/37/EÜ⁽¹⁾. Amet loodi ajavahemikuks 1. jaanuarist 2008 kuni 31. detsembrini 2017 eriprogrammi „Ideed“ haldamiseks seitsmenda teadusuuringute raamprogrammi raames⁽²⁾.

KINNITAVAT AVALDUST TOETAV TEAVE

2. Kontrollikoja auditi lähenemisviis koosneb analüütilistest auditiprotseduuridest, tehingute otsesest testimisest ning ameti järelevalve- ja kontrollisüsteemide peamiste kontrollimehhanismide hindamisest. Lisaks kasutatakse vajaduse korral teiste audiitorite tööst saadud auditi tõendusmaterjali ning analüüsitakse juhtkonna esitisi.

KINNITAV AVALDUS

3. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 sätetele auditeeris kontrollikoda:

- a) ameti raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest⁽³⁾ ja eelarve täitmise aruannetest⁽⁴⁾ 31. detsembril 2014. aastal lõppenud eelarveaasta kohta;
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust.

Juhtkonna kohustused

4. Juhtkond vastutab ameti raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest ning aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest⁽⁵⁾:

- a) juhtkonna kohustused seoses ameti raamatupidamise aastaaruandega hõlmavad finantsaruannete koostamiseks ja õiglaseks esitamiseks vajaliku sisekontrollisüsteemi kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulisi väärkajastamisi; komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseskirjadel⁽⁶⁾ põhinevate asjakohaste arvestuspõhimõtete valimist ja rakendamist ning arvestushinnangute koostamist, mis on asjaolusid arvestades mõistlikud. Juhtkomitee kiidab ameti raamatupidamise aastaaruande heaks pärast seda, kui peaarvepidaja on selle kogu olemasoleva teabe põhjal koostanud ning lisanud teatise, milles ta muu hulgas kinnitab, et omab piisavat kindlust selle kohta, et raamatupidamise aastaaruanne annab ameti finantsolukorra kohta kõikides olulistes aspektides õige ja õiglase ülevaate;
- b) alustehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiseks ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtte järgimiseks on juhtkond kohustatud kavandama, rakendama ja käigus hoidma mõjusat ja tõhusat sisekontrollisüsteemi, mis hõlmab piisavat järelevalvet ja asjakohaseid meetmeid eeskirjade eiramise ja pettuse ärahoidmiseks ning vajaduse korral õiguslikke menetlusi valesti makstud või kasutatud vahendite tagasinõudmiseks.

⁽¹⁾ ELT L 9, 12.1.2008, lk 15.

⁽²⁾ Lisas esitatakse teavitaval eesmärgil kokkuvõtte ameti pädevusest ja tegevusest.

⁽³⁾ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi ja tulemiaruanne, rahavoogude aruannet, netovara muutuste aruannet, oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisasid.

⁽⁴⁾ Need koosnevad eelarve tulemiaruandest ja selle lisast.

⁽⁵⁾ Ameti finantsmääruse artiklid 38–42.

⁽⁶⁾ Komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseskirjad põhinevad Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni koostatud rahvusvahelistel avaliku sektori raamatupidamisstandarditel (IPSAS) või vajaduse korral Rahvusvahelise Arvestusstandardite Nõukogu koostatud rahvusvahelistel arvestusstandarditel (IAS)/rahvusvahelistel finantsaruandlusstandarditel (IFRS).

Audiitori kohustused

5. Kontrollikoja kohustuseks on esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule ⁽⁷⁾ kinnitav avaldus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Kontrollikoda viib auditi läbi kooskõlas IFACi rahvusvaheliste auditeerimisstandardite ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega. Nende standardite kohaselt peab kontrollikoda auditi planeerima ja läbi viima viisil, mis annab talle piisava kindluse selle kohta, et ameti raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ja selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed.

6. Auditi käigus viiakse läbi protseduure auditi tõendusmaterjali kogumiseks aruandes esitatud summade ja andmete ning alustehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Valitud protseduurid sõltuvad audiitori otsustusest, mis põhineb hinnangul riskidele, et aruanne võib sisaldada pettusest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi ning alustehingute mittevastavust Euroopa Liidu õigusraamistikust tulenevatele nõuetele. Asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks võtab audiitor nimetatud riskide hindamisel arvesse raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise seonduvaid mis tahes sisekontrollimehhanisme, samuti alustehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiseks rakendatud järelevalve- ja kontrollisüsteeme. Audit hõlmab ka arvestuspõhimõtete asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

7. Kontrollikoda on seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal annab piisava ja asjakohase aluse kinnitava avalduse esitamiseks.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta

8. Kontrollikoja hinnangul kajastab ameti raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes aspektides õiglaselt ameti finantsolukorda 31. detsembri 2014. aasta seisuga ning ameti finantstulemusi ja rahavooge lõppenud aastal vastavalt selle finantsmääruse sätetele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

9. Kontrollikoja hinnangul on ameti 2014. aasta 31. detsembril lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tehingud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

10. Järgnevad kommentaarid ei sea kontrollikoja arvamusi kahtluse alla.

KOMMENTAARID SISEKONTROLLIMEHHANISMIDE KOHTA

11. Materiaalse ja immateriaalse varaga seotud menetlusi tuleb tõhustada, et tagada varade nõuetekohane kaitse ning valdkonda puudutava õigeaegse, täpse ja täieliku teabe koostamine. Varade registrit tuleb ajakohastada, et see kajastaks varade asukohta, inventuuri tegemise kord tuleb kindlaks määrata ning ameti juhised ameti sees arendatud immateriaalse vara kapitaliseerimise kohta peavad olema piisavalt üksikasjalikud, et tagada ühtne lähenemisviis.

⁽⁷⁾ Ameti finantsmääruse artiklid 87–92.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Milan Martin CVIKL, võttis käesoleva aruande vastu 8. septembri 2015. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

LISA

Euroopa Teadusnõukogu Rakendusamet (Brüssel)

Pädevus ja tegevus

<p>Aluslepingust tulenevad liidu pädevusvaldkonnad</p> <p>(Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 182)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pärast konsulteerimist majandus- ja sotsiaalkomiteega võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu vastu mitmeaastase raamprogrammi, milles esitatakse liidu kogu tegevus. Raamprogramm hõlmab järgmist: <ul style="list-style-type: none"> — seatakse teaduslikud ja tehnoloogilised eesmärgid, mis tuleb saavutada artiklis 180 ette nähtud tegevusega, ja määratakse kindlaks asjakohased prioriteedid; — näidatakse niisuguse tegevuse üldsuunad; — kehtestatakse maksimaalne üldmaht ja üksikasjalikud eeskirjad liidu finantsosajuseks raamprogrammis ning vastavad osad, mis on nähtud ette iga tegevuse puhul. 2. Olukorra muutudes raamprogrammi kohandatakse või täiendatakse. 3. Raamprogramm viiakse ellu eriprogrammide kaudu, mis arendatakse välja iga tegevuse piires. Igas eriprogrammis määratakse kindlaks selle rakendamise üksikasjalikud eeskirjad ja selle kestus ning nähakse ette vajalikud vahendid. Eriprogrammides fikseeritud vajalike vahendite summa ei või ületada maksimaalset üldmahtu, mis on määratud raamprogrammi ja iga tegevuse jaoks. 4. Nõukogu võtab eriprogrammid vastu seadusandlikku erimenetlust kasutades ja pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi ning majandus- ja sotsiaalkomiteega.
<p>Ameti pädevus</p> <p>(Komisjoni rakendusotsus 2013/779/EL)</p> <p>(Komisjoni otsus C(2013) 9428, mida on muudetud komisjoni otsusega C(2014) 9437)</p>	<p>Eesmärgid</p> <p>Amet asutati 2013. aasta detsembris komisjoni rakendusotsusega 2013/779/EL, et rakendada programmi „Horisont 2020” (2014–2020) rakendamise eriprogrammi I osa „Tiptasemel teadus” erieesmärki „Eesliiniuuringute tugevdamine Euroopa Teadusnõukogu kaudu”. Erieesmärki viib ellu Euroopa Teadusnõukogu (ERC), mis hõlmab sõltumatut teadusnõukogu, kes paneb paika ERC teadusstrateegia ning kontrollib selle täitmist ameti poolt, kelle ülesandeks on tegevuse juhtimine.</p> <p>Amet on otsusega 2008/37/EÜ asutatud rakendusameti õigusjärglane ja tegutseb kooskõlas nõukogu määrusega (EÜ) nr 58/2003 sätestatud üldise põhieeskirjaga.</p> <p>Samuti on ametile usaldatud järelejäanud eriprogrammi „Ideed” rakendamine, mida juhtis tema eelkäija seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) raames.</p> <p>Ülesanded</p> <p>Ameti ülesanded on loetletud delegeerimisaktis (vt komisjoni otsus C(2013) 9428, mida on muudetud komisjoni otsusega C(2014) 9437), eelkõige selle artiklis 4 ja I–III lisas. Ameti ülesannete hulka kuuluvad muu hulgas:</p> <ul style="list-style-type: none"> — programmi haldamise ja rakendamisega seotud küsimused, eelkõige hindamisprotseduuride, eksperdihinnangute ja valikumenetluste rakendamine vastavalt teadusnõukogu kehtestatud põhimõtetele; — toetuste rahaline ja teaduslik haldamine; — teadusnõukogule selle ülesannete täitmiseks vajaliku toetuse andmine.

<p>Juhtimine (Komisjoni otsus C(2014) 430, mida on muudetud komisjoni otsusega C(2014) 9447) (Määrus (EL) nr 1291/2013) (Nõukogu otsus 2013/743/EL) (Nõukogu määrus (EÜ) nr 58/2003)</p>	<p>Juhtkomitee Juhtkomitee kontrollib ameti tegevust ning selle nimetab komisjon (vt komisjoni otsus C(2014) 430, mida on muudetud komisjoni otsusega C(2014) 9447). Juhtkomitee võtab komisjoni heakskiidul vastu ameti iga-aastase töökava, halduseelarve ja aastaaruanded. Juhtkomiteesse kuulub viis liiget.</p> <p>ERC teadusnõukogu Vastavalt määrusele (EL) nr 1291/2013 kehtestab ERC teadusnõukogu eriprogrammi teadustöö eesmärgi üldise teadusstrateegia ning otsustab, milliseid teadusuuringuid rahastatakse kooskõlas määruse I lisa I osa jaotisega 1.2. Teadusnõukogu tegutseb sõltumatult. ERC olulised omadused tagavad selle teadusprogrammi tulemuslikkuse, tegevuse kvaliteedi, vastastikuse hindamise ja usaldusväärsuse teadlaste seas. Nagu sätestatud nõukogu otsuse 2013/743/EL artiklis 7, on teadusnõukogu ülesandeks, ilma et see piiraks komisjoni vastutust, erieesmärgi „Euroopa Teadusnõukogu (ERC)” aasta tööprogrammi koostamine ERC tegevuse läbiviimiseks, vastastikuse eksperdihinnangu menetluse kehtestamine ning samuti erieesmärgi „Euroopa Teadusnõukogu (ERC)” rakendamise järelevalve ja kvaliteedikontroll. Teadusnõukogusse kuulub 22 liiget, kelle nimetab komisjon.</p> <p>Ameti direktor Nimetatakse Euroopa Komisjoni poolt neljaks aastaks.</p> <p>Välisaudit Euroopa Kontrollikoda.</p> <p>Eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutav institutsioon Euroopa Parlament nõukogu soovitusel põhjal.</p>
<p>2014. aastal ameti käsutusse antud ressursid (sulgudes 2013. aasta andmed)</p>	<p>Eelarve 36,3 (40,1) miljonit eurot (ameti poolt vastu võetud lõplik eelarve)</p> <p>Töötajate arv seisuga 31. detsember 2014 2014. aasta tegevuseelarve kohaselt on ametikohtade loetelus 100 (100) ajutise teenistuja ametikohta, lisaks on eelarves ette nähtud vahendid 289 (289) lepingulise töötaja ning lähetatud riikliku eksperdi jaoks – kokku 389 (389) ametikohta. 2014. aasta lõpus oli täidetud 388 (379) ametikohta, mis jagunesid järgmiselt:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 99 (99) ajutist töötajat, kellest 15 (13) on lähetatud ja 84 (86) palgatud väljastpoolt; — 277 (270) lepingulist töötajat; — 12 (10) lähetatud riiklikku eksperti. <p><i>Personali jaotus ülesannete kaupa:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — põhitegevus (teaduslikud ja toetuste haldamise osakonnad): 70 % (70 %); — haldusülesanded (muud osakonnad): 30 % (30 %).
<p>2014. aasta tooted ja teenused (sulgudes 2013. aasta andmed)</p>	<p>1. Programmi „Horisont 2020”, alustamistoetuste, konsolideerimistoetuste, edasijõudnute toetuste ning kontseptsiooni tõestamise toetuste konkursside raames sõlmitud toetuslepingute jälgimine. Programmi „Horisont 2020” rakendatakse järgmiselt: kõigepealt avaldatakse iga-aastased konkursikutsed, sellele järgneb (välisekspertide tehtav) hindamine, toetuslepingute ettevalmistamine ja allkirjastamine ning lõpuks toetatavate projektide järelevalve. Kõikide projektikonkursside raames sõlmitakse mitu toetuslepingut, mille eeldatav projektitsükli pikkus on ligikaudu viis aastat.</p>

2. 2014. aasta projektikonkursside läbiviimine „Horisont 2020” tööprogrammi raames (alustamistoetused, konsolideerimistoetused, edasijõudnute toetused ja kontseptsiooni tõestamise toetused): 2014. aastal esitati 8 530 taotlust, neist 3 273 alustamistoetuse, 2 528 konsolideerimistoetuse, 2 287 edasijõudnute toetuse ja 442 kontseptsiooni tõestamise toetuse saamiseks (kahe tähtaja peale kokku). Neist 8 374 olid rahastamiskõlblikud ning seega hinnati neid hindamiskomisjonide poolt. Alustamistoetuste ja kontseptsiooni tõestamise toetuste konkursside raames valiti rahastamiseks välja kokku 378 taotlust. 2014. aasta konsolideerimistoetuste konkurss ei ole veel lõppenud ja edasijõudnute toetuste konkurss on alles hindamisetapis, kuna konkursside ajakava lükati viis kuud edasi, mis tulenes programmi „Horisont 2020” hilisest vastuvõtmisest nõukogu ja parlamendi poolt.
3. „Horisont 2020” tööprogrammi ja ameti 2014. aasta tegevust puudutava teabe koostamine ja levitamine.
4. 2014. aastal pidas teadusnõukogu regulaarseid kohtumisi nii Brüsselis kui ka mujal Euroopas (tavaliselt liikmesriikide ametiasutuste kutsel). Eri riikides (nii ELi liikmesriikides kui ka assotsieerunud riikides) kohtumiste korraldamine annab võimaluse ERC-d paremini tutvustada. Kohtumisi peavad tähtsaks ka liikmesriikide ametiasutused ning kohalikud teadus- ja uurimisringkonnad. 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2014 toimus viis teadusnõukogu üldkogu istungit: jaanuaris, märtsis ja detsembris Brüsselis (Belgia), juunis Oslos (Norra) ja oktoobris Zagrebis (Horvaatia).

ERC struktuuride ja mehhanismide ülevaatamiseks loodud komitee 2009. aastal tehtud soovitude põhjal moodustas teadusnõukogu kaks alalist komiteed: esimene neist annab nõu huvide konflikti, teadusliku väärkäitumise ja eetika küsimustes, teine tegeleb hindamiskomiteede liikmete valimisega. Amet toetas mõlema komitee tegevust. Komiteed korraldasid 2014. aastal vastavalt kaks ja kolm kohtumist.

Teadusnõukogu liikmed kohtuvad ka töörühmades konkreetsete küsimuste arutamiseks. 2014. aastal organiseeris amet mitu ERC töörühmade kohtumist, mille teemadeks olid innovatsioon ja suhted tööstussektoriga, avatud juurdepääs, rahvusvahelise osaluse suurendamine, sooline tasakaal ja peamised tulemusnäitajad. Töörühmad teevad analüüse ja annavad oma panuse ERC teaduslikku strateegiasse, esitades teadusnõukogule üldkogu istungil vastuvõtmiseks ettepanekuid oma mandaadi piiresse jäävates valdkondades: ERC ja tööstus-/ettevõtlussektori suhete ning ERC rahastatud innovatsioonialaste uuringute mõju ülevaatamine; ERC seisukoha väljatöötamine avatud juurdepääsu küsimuses; selle tagamine, et ERC oleks teadusuuringute soolise tasakaalu hea tava edendaja; sobivate mehhanismide leidmine, suurendamaks EList väljapoole jäävate riikide teadlaste osalemist ERC projektikonkurssides; tegevuskava koostamine, mille abil (lisaks näitajatele ja sihtarvudele) jälgida ja hinnata ERC ülesannete täitmist, et toetada teadusnõukogu lühiajalist, keskpika perspektiivi ja pikaajalist poliitikat.

2014. aastal alustas tegevust uus töörühm: Euroopa osaluse laiendamise töörühm. Selle ülesanne on julgustada Kesk- ja Ida-Euroopa riike oma teaduslikku potentsiaali paremini arendama ja teadusuuringutesse rohkem investeerima. Töörühm suurendab ERC kavade alast teadlikkust neis riikides ja informeerib sealseid teadusringkondi paremini ERC toetuste poolt teadlastele pakutavatest võimalustest, hoogustamaks piirkonna seni avastamata andekate teadlaste osalust.

Amet koostas koos töörühmade liikmetega mitu töödokumenti, mis sisaldasid töörühmade ja alaliste komiteede käsitletud teemade analüüse ja põhisonumeid.

Töörühmade põhitegevus 2014. aastal oli järgmine.

Innovatsioon ja suhted tööstussektoriga: 2014. aasta juulis korraldati üheksale ERC kontseptsiooni toetamise toetuse saajale koolitus ja seejärel paluti neil tutvustada oma ideid kolmeminutilise nn liftikõnes võrgustikule, kuhu kuulusid juhtivad tööstuse ja akadeemiliste ringkondade innovaatorid ning mõned riskikapitali investorid. Tegemist on teise seda tüüpi ERC ja meediaettevõtte ScienceBusiness ühiselt korraldatava üritusega. Esimene toimus 2013. aasta veebruaris.

Avatud juurdepääs: juunis toimus ESOF 2014 kõrvalüritusena korraldatud ERC-DNRFi ühisseminari „Fostering academic excellence in a changing world” raames infotund avatud juurdepääsu ja teaduse tiptaseme teemal.

Septembris toimunud kahepäevasel teadusandmete haldamise ja jagamise teemalises seminaril oli üle 140 osaleja kogu Euroopast. Samuti toimus mitu seminari, kus olid esindatud spetsiaalsed avatud juurdepääsu taristud, nagu Dryad ja figshare, fond OAPEN, mis haldab raamatute avatud juurdepääsu platvormi, ja Reproducibility Initiative. Koostöös STM-iga (teadus-, tehnilise ja meditsiinikirjanduse kirjastajate rahvusvaheline ühendus) korraldati kaks seminari: üks ajakirjade hinnakujuunduse teemal ja teine pika teksti formaadi avaldamisest digitaalses keskkonnas.

Sooline tasakaal: 2014. aasta juunis võttis ERC teadusnõukogu vastu ERC soolise tasakaalu kava aastateks 2014–2020, et jätkata püüdlusi, suurendamaks naisteadlaste osavõttu ERC projektikonkurssidest. Soolise tasakaalu töörühma koostatud dokument on kavandatud ERC perioodi 2007–2013 soolise võrdõiguslikkuse kava eesmärkide edasiarendamiseks.

Lisaks tellis soolise tasakaalu töörühm sõltumatu uuringu – projekti ERCAREER –, et analüüsida ERC toetust saavate mees- ja naisteadlaste karjäärivalikute ja -arengu erinevusi ja sarnasusi ning esitada sellekohaseid soovitusi.

Allikas: ameti edastatud lisa.

AMETI VASTUS

11. Amet võtab kontrollikoja aruande teadmiseks ja rakendab sisekontrolliga seotud kommentaarid (punkt 11).
-